

застосування можливо буде встановити лише після нотаріальної та судової практики.

Список використаної літератури:

1. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text> (дата звернення 05.02.2024).
2. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> (дата звернення 05.02.2024).
3. Федосеев Д. Час відкриття спадщини за законодавством України. *Університетські наукові записки*. 2020, № 5 (77) С. 89 – 96.
4. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 05.02.2024).

УДК 347.66 «364»

Олександр ГОЛОВКО,
*здобувач вищої освіти 208 навчальної групи
ННІ № 1 Національної академії внутрішніх
справ*

Науковий керівник:

*викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Національної академії внутрішніх справ
доктор філософії*

Андрій КЛИЧКОВ

ОСОБЛИВОСТІ РЕЄСТРАЦІЇ СПАДКОВОЇ СПРАВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Запровадженням на території України воєнного стану призвело до обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб. Не є винятком і сфера спадкових правовідносин.

Так, прийняття спадщини, на сьогодні, не простий та тривалий процес, який передбачає дотримання законодавства України, зокрема Цивільного кодексу України (далі - ЦК України), Сімейного кодексу України та інших нормативно-правових актів. Відповідно до приписів яких передбачено, що спадкування в Україні може здійснюватись за заповітом чи законом. У випадку відсутності заповіту право на спадкування одержують спадкоємці відповідно до черговості в порядку передбаченому ЦК України.

Проте, враховуючи ведення воєнних дій на деяких територіях України, а також набуття громадянами України статусу внутрішньо-

переміщених осіб, виникли труднощі у процесі здійснення права на спадкування.

Так, до основної проблеми відносять своєчасність подання заяви на спадщину, оскільки у випадку пропуску 6-місячного терміну, необхідно буде здійснювати захист своїх прав в судовому порядку. Крім того, навіть під час судового провадження часто важко підтвердити родинні зв'язки та документи що підтверджують право власності на майно [1].

З метою врегулювання вказаних проблемних питань, законодавець змінив місце відкриття спадщини, а саме: є місце подання першої заяви, що свідчить про волевиявлення щодо спадкового майна, спадкоємців, виконавців заповіту, осіб, заінтересованих в охороні такого майна, або вимоги кредиторів (ч. 1 ст. 1221 ЦК України), тобто передбачається фактична можливість подання такої заяви за місцем фактичного перебування.

Відповідно до ч. 2 ст. 1221 ЦК України передбачено, що на підставі отриманої першої заяви нотаріус заводить спадкову справу, яка підлягає державній реєстрації у Спадковому реєстрі в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. проте, це ініціює реєстрацію спадкової справи, усуваючи ризики пропуску термінів та спрощуючи процедури. Зрозуміло, що нотаріус проводить перевірку наявності інших спадкових справ, угод або заповітів, а потім реєструє спадкову справу.

Важливо відзначити, що в умовах воєнного стану нотаріус може створити спадкову справу, ігноруючи Спадковий реєстр (якщо його використання обмежено). Проте, при відновленні доступу до Спадкового реєстру, нотаріус повинен протягом п'яти робочих днів перевірити наявність раніше створеної спадкової справи, спадкової угоди чи заповіту.

У випадку виявлення раніше зареєстрованої спадкової справи, яка не була внесена до Спадкового реєстру, нотаріус повинен передати цю справу колегам, які раніше розпочали цей процес. У разі, якщо в Спадковому реєстрі не буде знайдено інших відомостей про спадкові справи, нотаріус реєструє створену ним спадкову справу.

Важливо зазначити, що на сьогодні відсутні правові підстави для отримання свідоцтва про спадщину без реєстрації в Спадковому реєстрі, оскільки запровадження таких умов спрямовано на запобігання обману в справах спадщини під час війни та після неї. Усі ці заходи призначені для забезпечення правової ясності та справедливості в умовах військових дій та переселення [1].

Таким чином, запровадження на території України воєнного стану призвело до ускладнення процедури здійснення прав на спадкування, зокрема щодо відкриття спадщини, заведення спадкової справи, одержання інформації із Спадкового реєстру про заведену спадкову справу, а також отримання свідоцтва про право на спадщину.

Для того, щоб уникнути таких проблем з оформлення спадщини, важливо дотримуватись передбачених законодавством України термінів і процедур, оскільки відсутність знань у даній сфері може призвести не тільки до пропуску передбачених строків, але й до судових процесів, які є затратними та довготривалими.

Список використаної літератури:

1. Отримання спадщини під час воєнного стану: порядок та особливості. URL: <https://rubryka.com/blog/spadshhyna-pid-chas-voennogo-stanu/> (дата звернення 07.12.2023).

2. Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 р. № 164 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/164-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення 07.12.2023).

3. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів у сфері нотаріату : Наказ Міністерства юстиції України від 11.03.2022 № 1118/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0325-22#Text> (дата звернення 07.12.2023).

4. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України : наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text> (дата звернення 07.12.2023).

5. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> (дата звернення 07.12.2023).

6. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 07.12.2023).